

Sygn. akt II KK 249/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący)

SSN Dariusz Kala

SSN Marek Motuk (sprawozdawca)

Protokolant Klaudia Binienda

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 2 grudnia 2020 r. w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

sprawy E. S.

skazanej z art. 62 § 5 k.k.s.

z powodu kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść
od wyroku Sądu Okręgowego w Ł.

z dnia 28 października 2009 r., sygn. akt V Ka (...)

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Ł.

z dnia 26 czerwca 2009 r., sygn. akt VIII Ks (...)

**I. uchyla zaskarżony wyrok, a także utrzymany nim w mocy
wyrok Sądu Rejonowego w Ł. i na podstawie art. 17 § 1 pkt 6
k.p.k. w zw. z art. 113 § 2 k.k.s. w zw. z art. 51 § 1 i 2 k.k.s. umarza
postępowanie wobec E. S. odnośnie przypisanego jej czynu;**

II. kosztami postępowania w sprawie obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 26 czerwca 2009 r. Sąd Rejonowy w Ł. wydanym w sprawie o sygn. akt VIII Ks (...) uznał E. S. za winną tego, że jako sprzedawca w kiosku należącym do S. J., prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą FHU S., w dniu 21 października 2008 r. w Ł. przy ul. P., dokonała sprzedaży detalicznej z pominięciem kasy rejestrującej, czym naruszyła przepis art. 111 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. nr 54, poz. 535 ze zm.) tj. popełnienia wykroczenia skarbowego określonego w art. 62 § 5 k.k.s. w zw. z art. 62 § 4 k.k.s. i na podstawie powołanych przepisów skazał ją na karę grzywny w wysokości 130 zł.

Powyższy wyrok zaskarżyła w całości oskarżona E. S., zarzucając mu obrazę art. 1 § 2 k.k.s., polegającą na uznaniu jej za winną popełnienia zarzucanego wykroczenia pomimo wyjątkowo znikomej szkodliwości społecznej tegoż czynu.

Sąd Okręgowy w Ł. wyrokiem z dnia 28 października 2009 r. w sprawie o sygn. akt V Ka (...), utrzymał zaskarżony wyrok w mocy, uznając apelację za oczywiście bezzasadną oraz obciążył ją kosztami postępowania odwoławczego.

Od wyroku sądu odwoławczego kasację wniósł Prokurator Generalny skarżąc go w całości na korzyść skazanej oraz zarzucając mu rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s., polegające na zaniechaniu dokonania przez sąd okręgowy rzetelnej kontroli odwoławczej w zakresie podniesionego w apelacji zarzutu naruszenia art. 1 § 2 k.k.s. poprzez zaaprobowanie błędnego poglądu sądu I instancji, iż przy ustalaniu stopnia społecznej szkodliwości czynu przypisanego oskarżonej, a więc wykroczenia skarbowego stypizowanego w art. 62 § 5 k.k.s. w zw. z art. 62 § 4 k.k.s. nie bierze się pod uwagę wartości dokonanej transakcji i wysokości uszczuplonej lub narażonej należności publicznoprawnej, gdyż nie należą one do ustawowych znamion tego czynu, a także poprzez powołanie się przez sąd drugiej instancji na okoliczności, które nie należą do kwantyfikatorów służących do oceny

karygodności, w efekcie czego doszło do utrzymania w mocy niezasadnego, bo wydanego z rażąco obrazą art. 53 § 7 k.k.s. wyroku Sądu Rejonowego w Ł..

Opierając się na przytoczonym zarzucie kasacyjnym Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz utrzymanego nim wyroku sądu I instancji w całości i umorzenie postępowania z powodu przedawnienia karalności zarzucanego oskarżonej wykroczenia skarbowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego jest oczywiście zasadna. W świetle niekwestionowanego i ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego, jak trafnie wskazał skarżący, podstawowym obowiązkiem sądu odwoławczego, wynikającym z treści art. 433 § 2 k.p.k. jest rzetelne rozpoznanie środka odwoławczego. Oznacza to konieczność rozważenia wszystkich wniosków i zarzutów wskazanych w środku odwoławczym. Gwarancją realizacji tego obowiązku jest przepis art. 457 § 3 k.p.k. stanowiący, że w uzasadnieniu wyroku sąd odwoławczy winien podać, czym kierował się wydając orzeczenie oraz dlaczego zarzuty i wnioski apelacji uznał za niezasadne (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 21 października 2010 r., sygn. akt III K 167/10, OSNKW 2010/1/2023 i z dnia 20 września 2017 r., III KK 66/17, Prok. Prawo – wkł. 2017/12/17). Analiza treści uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego wskazuje jednoznacznie, iż sąd odwoławczy nie sprostął obowiązkowi rzetelności przy rozpoznawaniu zarzutu apelacyjnego, rozpoznając go bardzo pobieżnie i w znacznej części błędnie, nie dostrzegając jego istoty.

Dokonując kontroli instancyjnej sąd odwoławczy nie dostrzegł, a próbując błędne stanowisko sądu I instancji, iż o społecznej szkodliwości czynu stanowią jedynie enumeratywnie wyliczone oraz stanowiące katalog zamknięty przesłanki przedmiotowe i podmiotowe wymienione w art. 53 § 7 k.k.s. Natomiast nie należą do nich okoliczności dotyczące sprawcy, charakteryzujące jego dotychczasowy tryb życia, wiek, karalność, właściwości i warunki osobiste oraz zaistniałe przed i po dacie czynu, czy charakteryzujące się nagminnością, które wpływają na wymiar kary (zob. m.in.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2002 r., OSNKW 2003/1-2/9).

W efekcie sąd odwoławczy błędnie zaliczył do okoliczności zwiększających stopień społecznej szkodliwości czynu oskarżonej nagminność tego rodzaju zachowań w życiu codziennym, czy też fakt wcześniejszego wykonywania przez nią usług kserograficznych bez ich rejestracji. Podkreślić przy tym należy, iż obie okoliczności podlegają udowodnieniu, co nie miało miejsca w niniejszej sprawie.

Z drugiej zaś strony sąd odwoławczy uznał, iż do powyższych okoliczności nie należy znikoma wartość niezarejestrowanej usługi kserograficznej w wysokości 30 gr i wysokość uszczuplonej należności podatkowej wynoszącej 5 gr. Zgodzić się należy ze stanowiskiem autora kasacji, iż stanowisko sądu odwoławczego w tym zakresie jest błędne albowiem przedmiotem ochrony art. 62 k.k.s. jest publiczny interes fiskalny, a także mienie Skarbu Państwa i podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. Im wyższa wartość świadczonej i podlegającej rejestracji usługi, tym większa wysokość należności publicznoprawnej i odwrotnie.

Uchybienia sądu odwoławczego polegające na pominięciu powyższej okoliczności przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu skazanej, przy jednoczesnym uwzględnieniu okoliczności nienależących do katalogu przesłanek określonych w art. 53 § 7 k.k.s., stanowiły rażące naruszenie tegoż przepisu, mające niewątpliwie istotny wpływ na treść wyroku. Prawidłowa ocena wszystkich występujących w sprawie okoliczności wymienionych w art. 53 § 7 k.k.s., z uwzględnieniem wartości niezarejestrowanej usługi kserograficznej, mogła bowiem prowadzić do ustalenia, iż stopień społecznej szkodliwości czynu oskarżonej jest znikomy.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy uznał, iż konieczne jest uchylenie zaskarżonego wyroku sądu odwoławczego, a także utrzymanego nim wyroku sądu I instancji. Jednocześnie z uwagi na fakt, iż uchylenie zaskarżonego wyroku nastąpiło po upływie okresu przedawnienia karalności wykroczenia przypisanego oskarżonej, określonego w art. 51 § 1 i 2 k.k.s., a także mając na względzie treść art. 46 § 6 k.k.s., należało postępowanie wobec niej umorzyć na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 113 § 2 k.k.s.

